

Magyar-osztrák vízügyi tárgyalások

Július 19 és 26 között Bécsben tartotta 8. ülését a magyar-osztrák vízügyi bizottság. A határvizek szabályozásának, fenntartásának időszerű kérdései mellett — a Fertő-tó vízgazdálkodási kérdéseivel összefüggésben — meg tárgyalták a Hansági-csatorna zsilipeinek kezelési szabályzatát, meghatározták az 1966. évi munkatervet. A bizottság behatóan foglalkozott a határvizeknél és a közös árvízvédelmi művekben keletkezett károkkal, a helyreállításukhoz szükséges intézkedésekkel.

Az idei árvíz tapasztalatainak sürgős gyakorlati hasznosítására a bizottság még az idén újabb ülésszakot tart. A tárgyalások jegyzőkönyvét magyar részről Dégen Imre, az Országos Vízügyi Igazgatóság vezetője, osztrák részről dr. Ernst Güntschl, az Osztrák Köztársaság vízügyi meghatalmazottja írta alá. (MTI)

Szegedi tervezők Mohács új lakónegyedéért

Soron kívül készítik a beépítési tervet

A dunai árvíz sújtotta lakosság megsegítésére — mint ismeretes — megmozdult az egész ország. Ki pénzzel, ki pedig munkával siet a bajbajutottak segítségére. A Szegedi Tervező Szövetkezet közel 50 fős kollektívája is munkájával járul hozzá az árvízkarosult családok felemeléséhez. Mohácsra egy új lakónegyed épületeinek tervezése hirtelen a szegedi tervezőkollektíva szép példáját, az emberi összefogás erejét.

Márta József, a Szegedi Tervező Szövetkezet fiatal elnöke szerényen szól nemcsak vállalkozásukról:

— Azt néztük, hogy mivel és hol tudnánk gyorsan és eredményesen segíteni a bajbajutottakon. Munkatársaim közül többen elutaz-

tak Mohácsra, hogy a helyszínen mérjék fel tennivalóinkat. Az OTP két ütemben egy 150 lakásos kamatmentes társasháznegyedét épített fel. Szövetkeztünk dolgozóinak ennek a beépítési tervét készítik el.

Mint megtudtuk, pénzben kifejezve 10 ezer forint értékű lesz a beépítési terv elkészítése.

Ugyanakkor mint megrendelést, soron kívül végzi el a tervező szövetkezet a 150 lakásos lakónegyed komplett építési dokumentációját. A tervezést sikerült kezdeti fogva összehangolni a kivitelező, a Mohácsi Járási Építőipari Ktsz munkájával. A tervező szövetkezetnél percnyi pontossággal négy építéscsoport kapcsolta össze munkáját. A csoportvezetők —

Nagyfalusi Antal, Gyenizse János, Barabás Ernő, Farkas József — és munkatársaik soros teendőik után hajónak ismét az asztalok fölé, hogy a nap hátralevő részében csak az árvízkarosultaknak dolgozzanak. Így készülnek az alaprajzok, metszetek, a homlokzatok és idomok tervei, a részletrajzok, s egymásba kapcsolódóan, mint a fogaskerekek, a statisztikusok csoportját Hegedűs József vezeti.

A teljes építési dokumentáció elkészítése a tervező szövetkezet dolgozóinak augusztusig tart. Egy-egy dolgozóra átlagban 30 munkára jut, azaz kinek több vagy kevesebb. Van olyan tervező, aki a rendes munkája után 50 órán át is dolgozik az árvízkarosultak megsegítésére, mire kész lesz vele. Amint egy-egy munka kikerül a kezük alól, azonnal továbbítják Mohácsra, hogy a kivitelező munkásai percre álljanak.

A Szegedi Tervező Szövetkezet kollektívája vállalkozásának jelentőségét abból is lemérhetjük, hogy erre az évre az ország különböző részén több mint 400 lakás megtervezését vállalták, közel 2 millió forint értékben. Ezt a tervezői munkát is folyamatosan végzik, amellyel, hogy a nap bizonyos óráit mohácsi vállalkozásuk sikerére fordítják.

Mai Thalészek

A nyitmondogattuk éveken át, hogy bár Szeged ipara jelentős tényező a népgazdaságban, a gyárak műszaki fejlettsége nem megfelelő, a gépek, termelőeszközök nagyrészt elavultak, hogy végül magunk is csaknem elhittük. S ez még csak a kisebbik baj volna, a nagyobbik az, hogy az iparban dolgozó vezetők, műszakiak jelentős hányada is bedőlt ennek a téveszmének. Mivel pedig már régiesen túljutottunk azon, hogy az orrunknál tovább nem nézünk, a világszínvonal ismerete jelszóvá lett, gyakran pontosabban tudjuk, mi van külföldön, milyen gépek, technológiai eljárások a legkorszerűbbek, mint azt, hogy mi van idehaza.

Nem véletlenül fogalmaztam úgy, hogy a világszínvonal ismerete jelszóvá lett, mert sajnos sokan csak jelszóként élnek vele, tartalmi ismereteik messze elmaradtak a szükségstől. Ezért autótan nem tisztelget, hanem bosszúságot ébreszt, ha azt hallja az ember: bezzeg a nyugatnémet frezógépek sokkal jobbak, bezzeg a szovjet öntödék nem így vannak felszerelve. Ezek a „bezzeg” szavak meg a tájékozottság mértékét. Szinte minden iparágban dívik egy-két ilyen varázsszó, nem kivétel az építőipar sem, melynek szakemberei egy-

részt a szovjet nagypanelesek építkezését, másrészt a nyugati monolit-szerkezetes építkezés fejlettségét irigylük. Az ipari szakemberek jól ismerik a külföldet, sok nagy-szerű üzemmel, kiváló gyártmánnal találkoztak utazásaik alkalmával vagy a folyóiratokban, prospektusokban, melyeket hivatalosan vagy önszorgalomból tanulmányoznak.

Ne is mondjam, elismerést és biztatást érdemelnek azok, akik igyekeznek minél jobban megismerni szakmájuk külföldi eredményeit. Ez kell, erre szükség van, de csak akkor, ha nem „bezzeg” születtek belőle, hanem a mi körülményeink között is alkalmazható módszerek, használható javaslatok. Thalészról jegyezték fel, hogy amikor egyszer a csillagokat tanulmányozva bandukolt az úton, beleesett az árokba. Az eset szemtanúja nem ok nélkül pirongett meg a híres görög filozófust, mondván, hogy minek akarja mindennek megismerni amit az ég rejteget, amikor azt sem veszi észre, ami a lába alatt van.

Mi is van hát a lábunk alatt? Elsősorban az új gyárak kínálják most magukat felsorolásra, a kábelgyár, a gumigyár és az újjászültek, mint a textilművek és a kenderfonógyár. De nyugodtan meg lehetne említeni valamennyi szegedi üzemet, vállalatot, az építőipart is, hiszen nincs olyan ipari objektum Szegeden, ahol ne helyeztek volna üzembe a múlt években új gépet, gépsort, ne vezettek volna be új termelési, technológiai eljárásokat. A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat egyik vezetője szerint az embereknek gyakran már túlnő a technika. Hát ennyire volt csak igaz az a tévhit, hogy el vagyunk maradvak!

Számtalan, hosszabban mesélték annak idején azt az esetet, hogy egy igen kitűnő gépet miután külföldön megvásároltak, nem lehetett idehaza használni, mert a rajta feldolgozható anyaghoz megcsakis hasonló sem találni minálunk. Ide vezet, ha a világszínvonal ismerete csak jelszó marad, ha anélkül vizsgáljuk a csillagos eget, hogy néha a lábunk alá néznénk! Ami külföldön jó, az még nem biztos, hogy nálunk is beváljon. Nekünk a mi körülményeink között, adott körülmények között kell előrehaladnunk, s emiatt esetleg szerényebb megoldásokkal is meg kell elégednünk, ha a jobb megoldáshoz még nem értünk meg a feltételek.

A dolog tehát kétirányú. Míg egyrészt olykor túlságosan is jól tudják a szakemberek, milyen újdonságok találhatók iparágukban a város, sőt az ország határain túl, elfeledkeznek arról, hogy ők nem ott élnek, nem ott dolgoznak, hanem itt. A „bezzeg” nem használ, a sopánkodás, az álmodozás nem segít. Különben sincs okunk egykedvűségnek! Az elmondottakból következik, hogy egyáltalán nem lehetetlen megelőzni ennek a káros szemléletnek további terjedését. Az érdeklődés, a szakma szeretete megvan minden dolgozóban, csak helyes irányban kell kama-toztatni.

A káros szemlélet természetesen még nem elengedhetetlen. A sokat akarók, a messze nézők jóindulatból ilyenek, türelmetlenségük abból ered, hogy gyorsabbnak szeretnék látni a fejlődést. Gyorsabbnak szeretnék látni, s nem veszik észre, hogy olykor éppen a körültekintés, megfontoltág hiánya miatt gátolják azt. A fáma nem szól arról, hogy Thalész megfogadta-e egykor a figyelmeztetést. A lényeg az, hogy a mai Thalészek vonják le a tanulságot az esetéből!

Fehér Kálmán

A „műszerfalas” brigád

Azt hittem, szocialista brigádhoz érkezem, mikor a mikroszeparátor üzemszobájában dolgozókat felkerestem a Magyar Kábelművek szegedi gyáregységében. Zelei Péterné brigádvezető azonban elmondta, hogy a dicsőség már a múlté, illetve, most is van mivel büszkélkedniük, de az más természetű dolog.

Érlelődés

A vezetők úgy látták, hogy a három itt dolgozó kollektíva közül kettő erősítésre szorul, s mivel nem adódott más megoldás, a legkiválóbb szocialista brigád voltak kénytelenek „szétosztani”. Ennek még nem mutatkoztak meg az eredményei, s bár érlelődésben vannak, jelentős idő kell hozzá, hogy eldöntődjön — érdemes volt-e egy remek kollektívát feláldozni a másik kettőért vagy sem.

A szöke, halványarcú Zeleiné — aki kétszeres kiváló dolgozó — ösztönzi sajnálta, hogy több régi társától, akikkel jól összeszoktak, hisz egymás keze alá dolgoztak hosszú ideig, meg kellett válnia. De mikor a mostani brigádtagok felől érdeklődtem, csak két mondó róluk. Úgy érzi, ez a kollektíva is összeesett már. A munkafolyamatokat óránként cserélik egymás között, így senki sem panaszkodhat, az ő nehezebb részortjára, senkit sem érhet vád, hogy a könnyebb végét fogja meg a dolgoznak. Külön szeretettel említi a brigádvezető Barsi Imrénét, mint a leggyakorlottabbat, legügyesebbet, s ez nem is csoda: ő már öt év óta dolgozik ebben az üzemszobában.

— És mi lesz a szocialista címmel? — kérdezem.

Hát... talán — bizonytalanokká az asszonyka. Vagy György, az üzemi helyettes műtárgyára optimista. Bizik benne, hogy sikerül elérniük, hisz vannak biztató jelek: igazolatlan mulasztás, késés például egyetlen szer sem fordult elő.

Az új gép nem hálátlan

Nem könnyű az itt dolgozó munkája. Nem könnyű, de a jelenlegi körülmények között össze sem lehet hasonlítani a régiekkel. Mert azok valóban nehezek voltak, akkor nem lehetett ilyen derűs kedvvel tréfálkozni műszak közben, ahogy ezek az asszonyok épp most teszik.

Itt érkezünk ahhoz a tényhez, amely nagy jelentőségű a mostani új termelő brigád szempontjából. Az üzemi rész kemencével büszkélkedik.

— Félautomata szalagkémencének fogjuk nevezni — mondja Szép Lajos, az üzem-

fenntartási osztály vezetője. Lengyelországban láttunk hasonló gépet, onnan hoztuk az ötletet. Sok álmatlan éjszakát okozott ugyan ez a kemence, de most, hogy megvalósult, nagyon a szívünkhez nőtt.

Talán épp azért, mert sok munkájuk fekszik benne, s bizonyára azért is, mert a kemence nem hálátlan. Földies István művezető ismerteti a minden dicső szónál szebb adatokat: míg a régi maximum 4 ezer darab akkumulátorhoz szükséges mikroszeparátor-lemezt termelt egy műszak alatt, az új 25–29 ezret állít elő.

Egy probléma megoldása azonban hátra van még. Nem a konstruktőrökön múlik, hanem azon, hogy nem tudnak megfelelő részszalagot kapni a szalagkémencéhez. Jelenleg alumíniumszalag „fut”, s ez időnként bizony megnyúlik vagy elszakad, nemcsak riadalmat, hanem jelentős termelésekiesést is okozva.

Világító gombok

A gyár vezetői és a mikroszeparátor munkásai tehát egyaránt nagyon várják a részszalagot, amely — a külkereskedelem közbejöttével — remélhetőleg hamarosan meg is érkezik. Addig is folyik az akkumulátorlemezek termelése: száritják a port — mert „porból lesznek” ezek a lemezek, egészen pontosan szálva polivinil-kloridból — PVC-ből. Majd a szítálás következik, s csak ezután kerül a kemence végéhez, a nagy kék tölcserbe az anyag.

— Egyébként — mondják az itt dolgozók — a száritási folyamat gyorsabbá tételére most készül egy új száritó, amely ismét nagy könnyebbséget jelent a munkásoknak: a berendezés ugyanis szabályozhatóan adagolja majd a tölcserbe a port.

A tölcser tulajdonképpen a kemence „szája” — innen egy haladó mozgást végző, úgynevezett „végtelenített” alumíniumszalagra ömlik a PVC, s a formahenger azonnal ráhengerli a formát. A kemencében áram hevíti 220 C°-ra, a túlóldalt kikerkező barnásszínű, lágy anyag tulajdonképpen már kész lemez. Forog a vágóhenger, szabályos bevágásokat ejt rajta, s a kihűlési szakasz után az asszonyoknak már csak tördelni kell hosszban és szélességben, s egymásra rakni a meleg, új akkumulátorlemezeket.

Zeleiné abbahagyja a magyarázatát, a széles műszerfalhoz ugrik, megnyomja egyiket a színes gombok közül. Egyszerű munkásné, és mégis, nekem mérnököt juttat eszembe ez a mozdulata. Meg azt, amit az üzemfen-

tartási osztály vezetője mondott — azért dolgoztak olyan sokat ezen a gépen, mert maradéktalanul végre akarják hajtani a műszaki fejlesztési határozatokat.

Az új kemence megalkotása jelentős tett volt ezen a téren.

Simai Mihály

Akik megfogták a napsugarat

Csupa napsugár a ruzsai határ. Bőrünkön közvetlenül érezzük erejét, de benne látjuk a gyümölcsöskerttől varázsolt homok piros mosolyú barackjaiban, serdülő telepítésében, zöldellő szőlőiben. Árnyas erdők, tarlóföldek és kapások között — apró parcellákon és nagyobb táblákon — a tsz-nek mintegy 400 hold szőlője és 120 hold gyümölcsös él. Ebből 80 hold barack.

Tömény napsugár ez — gyönyörködöm. Úgy érzem, napsugarat „tapintok”, mikor a talpig korona barackfákat nézegetem, vagy a gyümölcsöt érlelő almafák árnyas pihenőjét keresem. Az ősi- és a kajszi-barack hűsében szintén a napsugár izeit érzem. Ha az érés nem késik két hetet, a szó szoros értelmében is Napsugarat kóstolhatunk.

A névadó

és parasztmestere

Kilenc holdon Napsugár-barackunk van. Az angol Sumbean (Szömbin) fajta homoki változata. Nem a napfénytől — bár abban is bővelkedünk — hanem a gyümölcsötől kapta nevét a tsz — tájékoztat Vincez Miklós főagronómus.

Ez a „felfedezés” a „Sumbean” ruzsai parasztmesterek otthonához terelte körünket. Hosszú, gondosan beépített tanya Négyökrű Anti bácsi lakása. A gazda távol, a tsz ügyeit intézi, hiszen megalakulás óta elnöke a közös gazdaságnak. Felesége — kedves, barna asszony — székel és jó borral kínál a hűvös, üvegezett verandában. A falon diplomák: borkiállítások, barackkiállítások díjai. 1960-ban Anti bácsi első díjat nyert a szegedi kiállításon Napsugár barackjával.

A férjemenek mindene a gyümölcs. Huszonhárom éve hazasodtak össze, azóta állandóan szőlővel, barackkal foglalkozik — mondja a felesége. Könyveket hoz ki a belső szobából: férje „tanítómesterei”. A gazda szorgalma és szakértelme az évek során nyolc hold gyümölcsöt termelt. Mindez

ma a közös vagyonát gyarapítja. Tudományát Anti bácsi most száz holdakon értékesíti. Tanyája mellett maradt ugyan egy kis „házi műhely”, ahol szabad idejében kertészkedő szennvedélyének él.

Trópusi kutató?

Szerencsésen kiegészíti egymást a Napsugár Tsz elnöke és főagronómus. Ez a szikár, kreol bőrű fiatalember szintén szenvedélyes gyümölcsész. Hat éve dolgozik a tsz-ben. Született pesti, gyerekkora, a szakiskolai és a kertészeti főiskolai tanulói évek egyaránt a fővárosra emlékeztetik. Mégis igazi birodalomra talált a ruzsai homokon. Az elnök és a főagronómus a tsz valamennyi telepítésében egyetért a gyakorlati tapasztalatot és az elméleti szaktudást. Minden telepítéstük meghányták-vetették. Meghallgatták a szövetkezeti gazdák véleményét is, hiszen itt olyan szakértői nőtek fel a baracknak, mint Papp Antal, Papp József, Gyuris Lajos, Csányi István, Gyuris András, Kovács János, Szőgi Ferenc és még vagy 25–30-an. Valamennyien szakmunkás diplomások a gyümölcsstermesztésben. Házi kertjük egy-egy kicsi paradicsomkert.

Jártuk a barackosokat. Rövid nadragban, fehér vászonsapkában trópusi kutatóhoz hasonlított a szemüveges, fekete fiatalember.

De lépten-nyomon meggyőződom: e napsugaras homokon egészen otthonos Vincez Miklós. A leggyorsabb szövetkezeti gazdákkal is közvetlen, tréfás-baráti hangon beszél. Mintha köztük nőtt volna fel. A gazdaság is gondoskodik arról, hogy igazán ruzsainak érezze magát. A tsz-iroda közelében szolgálati lakás épült, a főagronómus családjá fészkel meg benne.

Barackfajták

„tehetségkutatója”

Mutat egy kísérleti táblát, 24 barackfajta él egymás mellett 1200 négyszögön.

— Célunk az volt, hogy fajtakísérletet végezzünk — mondja. Leszakított néhány érett Janne Elberta barackot, finom, jó illatú és jóízű gyümölcsöt. Ebből három holdat telepített a gazdaság.

Első közös telepítésű gyümölcsösünk már terem. A barackost ugyan idén „felmentettük”, hogy erősödjön.

A Ruki I. dűlőben kisebb dombroli mutatja 20 hold barackosukat. Kilenc fajta sorakozik e területen, köztük a tsz névadója, a Napsugár. E parányi magaslattól felfelé a táj. A nagy tábla barackos valósággal iszsa a nyári napfényt, hogy majd termésébe gyűjtve, kínálja gondos gazdáinak.

Balogh Ödön

Megkezdődött az UNESCO nemzetközi szeminárium

Kedden a Technika Házában megkezdődött az UNESCO hamburgi nevelésügyi intézet és a magyar UNESCO-bizottság kététnapos nemzetközi szeminárium, amely a nemzetközi megértés nevelés kérdéseivel foglalkozik. A tanácskozást dr. Jóbó Magda, a magyar UNESCO-bizottság elnöke nyitotta meg, majd dr. Beniczky József, a Művelődésügyi Minisztérium főosztály-vezetője, dr. H. Cassirer, az UNESCO főigazgatójának

képviselője és dr. G. Ögren, az UNESCO nevelésügyi intézetének igazgatója üdvözlötte a résztvevőket.

A most megnyitott szemináriumon behatóan megvitatják, hogyan lehet a korszerű audio-vizuális tájékoztatási-nevelési eszközöket — rádió, televízió, film, kiállítások stb. — eredményesen felhasználni a népek közötti barátság eszméjének elvevételére, elmélyítésére. (MTI)